

MEDLEMS KONTAKT

NR. 4/2020

God jul og
godt nytt år

2020

Innhold

- 2 Leder
- 3 Til ettertanke
- 4 Julehilsen fra statsråd
Frank Bakke-Jensen
- 5 Til våre forsvarsvenner
- 6 Født i 1953 eller etter
- 10 Et luftforsvar i utvikling
- 16 Informasjon om
Europeisk reiseforsikring
- 18 Over tusen vetran
arrangementer hvert år
- 22 Besøk og orientering
hos FSF Værnes og
FSF Ørlande
- 24 Nytt fra Forbunds-
kontoret
- 28 Medlemsfordeler

Året 2020 går mot slutten. Det har vært et krevende år, som har vist hvor sårbare vårt samfunn faktisk er. Før 12 mars var det ikke mange som så for seg at det livet vi er vant til å leve, kunne bli endret så voldsomt på grunn av et smittsomt og farlig virus. Smittevern-tiltakene har vært inngripende våre liv. Ingen i vårt samfunn kan leve slik de er vant til, eller ønsker. Spesielt sårbare grupper har måttet betale en høy pris. Jeg har selv en far på sykehjem som jeg ikke får lov til å besøke. Når det er sagt, er jeg veldig glad for at vi bor i et land som har greid seg tross alt så bra som vi har gjort gjennom pandemien så langt. Det ser ut som vi er nødt til å fortsette dugnaden og vise våre myndigheter tillit ved å følge smitteverntiltakene en god stund til. Dette er langt fra over enda.

For Forsvarets seniorforbund har situasjonen selvfølgelig medført en stor reduksjon i aktivitet. Dette er beklagelig, men nødvendig. Så skal vi komme tilbake når smittesituasjonen bedres.

Forbundskontoret har helt siden 12 mars, redusert sin aktivitet mot avdelingene. Vi har gjennomført våre oppgaver mot myndighetene som før. Dette har vi gjort ved digitale møter. Det har fungert forholdsvis bra. Vi følger med og sørger for at senior-spørsmål blir ivaretatt. Vi har registrert at Pensjonistforbundet ved Davidsen

har inngått et samarbeid med flere politiske partier. Dette har resultert i et pensjonsforlik. Forliket som ble lagt frem av FrP og SV tirsdag 10. november, er fremmet for Stortinget og det støttes av Pensjonistforbundet. FSF er i dag en av fire senior-/pensjonistorganisasjoner, sammen med Pensjonistforbundet, Landsforbundet for Offentlige Pensjonister (LOP) og Senior Norge, som har drøftingsrett med Regjeringen angående trygdeopp-gjøret og Statsbudsjettet. Det er mildt sagt merkelig at politiske partier finner det riktig å inngå samarbeid med bare en av organisasjonene. Vi har derfor som de andre seniororganisasjonene sendt brev til alle politiske partier på Stortinget for å gjøre de oppmerksomme på vårt syn i på selve saken, og ikke minst at en organisasjon ikke skal representere alle seniorer. Innholdet i brevet er gjennnitt i denne utgaven av Medlemskontakt under Forbunds-kontoret informerer. Brevet er også lagt ut på vår hjemmeside.

FSF har gjennom året videreført det meget gode samarbeid vi har med Forsvaret og ikke minst Forsvarsjefen. Uten støtten fra Forsvaret ville driften av Forsvarets seniorforbund vært vesentlig mere krevende. Jeg vet at Forsvaret har stengt mange av sine garnisoner for ikke ansatte. Det vil endres så snart smittesituasjonen er håndtert.

Medlemskontakt utgis av
Forsvarets seniorforbund
Postboks 1550 Sentrum 0015 Oslo

Ansvarlig redaktør:
Jan Erik Thoresen

Opplag: 4.500

Adresser og telefonnummer:

Leder Jan Erik Thoresen
tlf: 23 09 33 56/488 97 060
e-mail: jet@fk.fsforb.no

Nestleder Per Anders Volden
tlf: 23 09 39 19/483 58 035
e-mail: pavo@fk.fsforb.no

Sekretariatsleder Iren Isfeldt
tlf: 23 09 32 33/926 03 257
e-mail: Isfeldt@iren@fk.fsforb.no

Info- og kommunikasjonsleder/
virksomhetskontroller
Heidi Hovdahl Gaustad
tlf: 23 09 38 62/452 43 560
heidi@fk.fsforb.no

ARNE SVIOLOSEN Feltprost/oberst emeritus

Til ettertanke

Samarbeidet med ny Fsj, Eirik Kristoffersen er i gang. Min opplevelse er at han er opptatt av personell, og ikke minst å støtte det gode arbeid FSF gjør for tidligere Forsvarsansatte og Forsvarsinteresserte medlemmer.

Jeg ønsker alle tillitsvalgte og medlemmer samt våre samarbeidspartnere en smittesituasjon som gir mulighet for en riktig god jul og et godt nytt år.

Jan Eil Thomsen

Juleord og juletoner gir løft over liv

Det er en del år siden den tyske filosofen og prestesønnen Friedrich Nietzsche (1844-1900) erklærte at Gud er død. Det gikk imidlertid ikke mange år etter den erklæringen før Nietzsche var død.

Lite tyder på at Nietzsche hadde rett. Av jordens sju milliarder har de aller fleste en eller annen form for gudstro. Riktignok er tallet på Gudstroende synkende både i vårt eget og i mange andre land. Men når vi kommer til julehøytiden har vi tradisjonelt en oppslutning rundt barnet i Betlehem som er formidabel. Det er julekonserter, juletoner i butikker og på gater, familiesamlinger og fulle kirke på julaften. Ja visst er det mye savn og såre følelser, ensomhet og tårer knyttet til julen. Slik har det vært og slik vil det bli også denne annerledes julen.

Vi har lang tradisjon med julefeiring i Norge. Det har foregått omtrent på samme måte som i dag. Riktignok kom juletreet inn på 1800 tallet – og sikkert noen andre skikker også. Men innholdsmessigt har vi feiret jul omtrent på samme måte. Slik sett har få ting hatt så liten evne til å fornye seg som jula. Vi synger de samme gamle sanger og salmer og hører den samme beretningen om barnet som ble født i Betlehem. Her er vi voksne litt som små barn, vi liker å få gjentatt det vi har hørt mange ganger før.

Den jevne hverdag har sine faste rytmer. Men så i denne mørkeste tida av året, kommer jula med lys, med gaver, med godhet, med vennlighet, med oppmerksomhet, med noe som er kjent, men likevel annerledes.

Vi kjenner den varme følelsen som risler nedover ryggen når vi hører eller synger «Deilig er jorden» eller andre kjente julesanger. Det er ikke mange som greier å holde munnen lukket når de gamle og kjente julesanger høres og synges. Vi kommer til å savne det å sitte tett sammen denne julen. Men jeg håper likevel at vi kan kjenne varmen fra hverandre med en meters regelen og oppleve at vi står sammen i en lang rekke av generasjoner og tradisjoner.

Vi trenger toner som berører. Vi trenger ord som inneholder håp. Vi trenger gjestfrihet og raushet. Vi trenger opplevelsen av det å bry oss om hverandre på en god måte. Alt som kan tenne en gnist av det barnlige og gode, det håpefulle og forventningsfulle trenger vi. Vi er godt kjent med hva livet har å by på. Hva det er å være menneske. Hva glede er. Hva mørket er. Hva smerte og død er. Julens toner og innhold tenner ikke bare lys i barneøyne. Det glitrer også i brilleglass og de gamles øyne i den søte juletid.

Det er ikke lett å erstatte julen. Vi trenger den varmen som julen gir og som har gått som en golfstrøm gjennom verden i 2000 år. Vi aner noe stort bak ordene og tonene. Juleord og juletoner gir himmel og løft over liv og hverdag. En god og annerledes jul ønskes alle.

Redaksjonen avsluttet 20.11.2020

Stofffrist nr 1/21 er 22.01.2021

Design: Britt Steinseth

Dette produktet er trykt etter svært strenge miljøkrav og er Svanemerkt, CO2-nøytralt og 100 prosent resirkulerbart.

Grafisk produksjon:
07 Media as www.07.no

Julehilsen til Forsvarets seniorforbund

Statsråd Frank Bakke-Jensen

Jeg er glad for også i år å kunne sende en julehilsen til Forsvarets seniorforbund, landets største forbund for seniorer.

Da jeg skrev fjorårets hilsen kunne ingen forestille seg hva 2020 ville bringe. Nå har vi snart lagt bak oss et år der ikke bare Forsvaret, men hele samfunnet, har stått på høy beredskap. Regjeringen kaller dette en dugnad, og i dette landet vet vi hva det vil si å stille til dugnad. Det har vi ikke minst sett i året som nå snart ligger bak oss.

Seniorene er den gruppen som særlig har merket virkningene av pandemien. Jeg er derfor spesielt imponert over hva Forsvarets seniorforbund har fått til i år, og den entusiasmen og det stå-på-humøret dere viser gjennom nettsidene deres og artiklene i «Medlemskontakt» som jeg nå får bidra til. Det er noe i med at levde liv gir styrke og ro til å stå i det.

Jeg er også stolt over å kunne vise til at til tross for de begrensningene pandemien har satt for oss alle, har forsvarssektoren levert også i år. Vi har «stått han av». Hjemme som ute. Fra departementet til avdelingene spredt utover det ganske land. Fasiten får vi ikke før Koronakommisjonen legger frem sin evaluering, men så langt ser det ut til at vi kan si at Forsvarets operative evne har vært opprettholdt. Det samme kan sies om hele sektorens funksjonalitet.

Til tross for pandemien la regjeringen den 16. oktober frem ny langtidsplan for forsvarssektoren som svarer på Stortingets innstilling til *Prop. 62 S (2019-2020)*.

Mange av dere kjenner nok til denne planen og innholdet av den, men la meg kort gjenta noen hovedpunkter:

I 2024 skal vi bruke 8,3 milliarder kr, og i 2028 16,5 milliarder kr, mer på forsvar enn i dag. Regjeringen vil generelt iverksette en lang rekke tiltak for å styrke forsvarsevnen, som økt bemanning, en ny rekruttskole og betydelige materiell-oppraderinger og materiellanskaffelser.

Vi bedrer Forsvarets reaksjonsevne og utholdenhet, som vil styrke den operative evnen. Vi ser statssikkerheten og samfunnsikkerheten i sammenheng, og vi bedrer den samlede nasjonale evnen.

Nordområdene er Norges viktigste strategiske ansvarsområde, og denne planen prioriterer økt tilstedeværelse og beredskap i nord. Vi styrker dermed evnen til å etablere nasjonal og alliert situasjonsforståelse og derigjennom vår samlede evne til suverenitetshevdelse i nord.

Mange av seniorforbundets medlemmer er veteraner. Jeg er derfor glad for å kunne vise til stortingsmeldingen *Også vi når det blir krevet. Veteraner i vår tid* som regjeringen la frem for Stortinget i oktober. Denne meldingen er det foreløpige

siste leddet i det arbeidet som har pågått siden *St. meld. nr 34 (2008-2009)* for første gang slo fast at ansvaret for ivaretagelse av personell før, under og etter internasjonale operasjoner er hele samfunnets ansvar. Som det heter i den påfølgende handlingsplanen, veteranene har vært «i tjeneste for Norge», og deres innsats er avgjørende for å ivareta våre utenriks- og sikkerhetspolitiske interesser og forpliktelser.

Veteransaken ligger mitt hjerte nær, det vet alle som kjenner meg, og vi skal fortsette arbeidet med å forbedre veteranenes kår.

Avslutningsvis vil jeg rette en takk til Forsvarets seniorforbund for det arbeidet dere legger ned når det gjelder å fremme så vel medlemmenes sak som Forsvarets. Det gode omdømmet Forsvaret har kommer ikke av seg selv, og dere er en viktig del av det informasjonsarbeidet som må til for å opprettholde det.

Nå går vi inn en juletid som er ulik alle andre juletider vi har hatt i fredstid. Den usynlige fienden vi alle kjemper mot er kan hende ikke utryddet innen den tid, men jeg håper at han er slått så mye tilbake at vi alle kan feire en tilnærmet normal jul sammen med våre nære og kjære. Det er nettopp i slike krisetider vi skjønner hva som er det viktigste i livet, og det gamle kjærlighetsbudskapet nedarvet gjennom to tusen år vil kan hende snakke ekstra tydelig til oss i år.

Vi må heller ikke glemme at julen først og fremst skal være en gledens tid. En tradisjonenes tid. En tid for god mat og drikke, levende lys og funklende barneøyne. En tid for å minnes vår egen barndoms jul, og alt det den førte med seg av forventning og spenning. For noen bærer julen likevel med seg minner som ikke er så gode, og for andre vil julen være preget av ensomhet og savn. Det gjelder ikke minst seniorer. Nettopp i år bør vi alle være opptatte av å rekke ut en hjelpende hånd til noen som måtte trenge den.

Jeg ønsker dere alle en god og fredelig jul, og jeg ser frem mot et nytt år med nye muligheter.

Takk for innsatsen i 2020!

Til våre forsvarsvenner

Norge er fortsatt midt i en pandemi. Den rammer også Forsvaret. Det forventes mye av oss, og vi skal gå foran med et godt eksempel. Jeg berømmer alle i Forsvaret for den imponerende innsatsen som legges ned hver dag for å bevare vår operative evne og løse oppdrag, samtidig som vi tar vare på hverandre.

Vi skal kunne gjøre vårt ytterste ikke bare i fredstid, men også i krise og krig. Beredskap betyr at vi alle er så klare til strid som mulig. Forsvaret av Norge avhenger av både forsvarsvilje og forsvarsevne. Vår vilje og vår evne henger nøye sammen. Allikevel er det viljen som er det aller viktigste. I vanskelige situasjoner der mye fremstår som uklart, er det verdiene våre og sunn fornuft som skal styre oss.

Forsvaret må kontinuerlig utvikle seg, og se muligheter. Vi må hele tiden utvikle oss og være forberedt på det uventede. Kriser har kommet overraskende på oss før. Gjennom kontinuerlig utvikling blir vi bedre forberedt og i stand til å reagere også neste gang en krise overrasker oss.

Det er ikke Forsvaret alene som skal forsvare Norge. Det er hele Norge som skal forsvare Norge. Vi ser under pandemien hvor avhengig vi er av tilliten som er i befolkningen. Tillit til at vi stoler på myndighetene, tillit til hverandre. Den samme tilliten må vi ha når det kommer til hvordan vi skal forsvare Norge.

Vi er avhengig av en god relasjon til folket. En felles forståelse for Forsvaret og hvordan vi bidrar til å sikre vår nasjon er viktig. Jeg er opptatt av åpenhet og samvirke. Internt i Forsvaret, Totalforsvaret, og til befolkningen. Det gjelder å finne gode løsninger sammen. Gode relasjoner, mennesker som ser og kjenner hverandre, tillit og godt lederskap gjør oss sterke.

Jeg ønsker en aktiv forsvarsdebatt. Dere som har tjenestegjort i Forsvaret og sitter på unik erfaring bidrar til å skape forsvarsvilje. Takk for innsatsen!

Med ønske om en god jul og et godt nytt år.

For alt vi har og alt vi er.

Eirik Kristoffersen

General

Forsvarssjef

Født i 1954 eller etter?

Da vil du merke endringer i særalderspensjon og etterlattepensjon fra 2021.

Fra neste år kan du som har pensjon etter særaldersgrense eller etterlattepensjon fra en offentlig tjenstepensjonsordning, få endringer i pensjonsutbetalingene dine. Først ut er du som er født i 1954.

Viktig før vi går videre: For begge ordningene er det individuelt hva det vil si for deg. Alle har ulik pensjonsopptjening i både folketrygden og hos oss eller i annen offentlig tjenstepensjonsordning. Derfor kan vi ikke si hva det betyr i kroner og øre for deg, men vi kan forklare hvorfor det skjer.

Ta kontakt med vårt kundesenter om du ønsker informasjon om hvilke endringer som gjelder for deg.

For deg som har særalderspensjon

Er du født mellom 1954 og 1962 vil du ha opptjening i folketrygden etter både gammel og ny opptjeningsmodell. Overgangen fra utbetaling etter gammel til utbetaling etter ny opptjeningsmodell starter i 2021 og fortsetter de neste ti årene. Du som har særalderspensjon og er født i januar 1954 kan merke endringen allerede i februar 2021.

Ved fylte 67 år blir særalderspensjonen til «vanlig» alderspensjon

De som er født i 1954 fyller 67 år i løpet av 2021. Når du blir 67 blir særalderspensjonen omgjort til «vanlig» alderspensjon. Særalderspensjonen som du får fra tjenestepensjonsordningen fra du når stillingens aldersgrense frem til du blir 67 år, utbetales i sin helhet fra oss eller en annen offentlig pensjonskasse. Ved 67 år kommer folketrygden (NAV) inn i bildet og det som kalles samordning slår inn.

Regelverket sier at folketrygden alltid skal utbetales i sin helhet, og den offentlige tjenestepensjonen skal justeres opp eller ned til du får det riktige samlede nivået du er blitt lovet (opp mot 66 prosent av sluttlønn). Dette kalles samordning.

Samordning med folketrygden – to måter å samordne på

I 2011 ble det innført en ny modell for opptjening av pensjon i folketrygden. Du som er født i perioden 1954-1962 tjener opp alderspensjon i folketrygden delvis etter gamle og delvis etter nye opptjeningsregler.

I det gamle regelverket er det de 20 beste opptjeningsårene som tas med i beregningen av ytelsen din i folketrygden (besteårsregelen). I det nye regelverket er det «alle år med arbeid» som tas med (alleårsregelen). I 2018 kom det derfor regler om hvordan tjenestepensjonen – altså alderspensjon fra SPK – skal samordnes med pensjonen som er basert på nye opptjeningsregler i folketrygden.

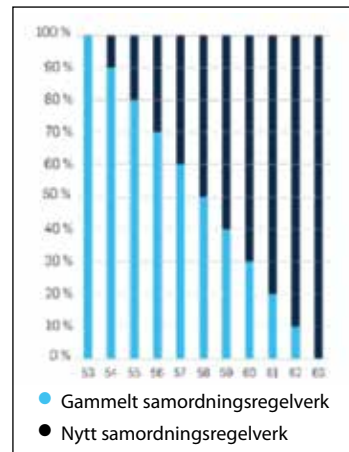
Gradvis overgang fra gamle til nye samordninger

Hvor stor andel av alderspensjonen din fra folketrygden som skal beregnes etter gammel og ny opptjeningsmodell i folketrygden er bestemt av hvilket årstall du er født. Tilsvarende andel av tjenestepensjonen din skal samordnes med nye og gamle samordningsregler.

Samordning regulerer fordelingen mellom folketrygd og tjenestepensjon slik:

- en del av alderspensjonen samordnet etter gamle samordningsregler
- en del etter nye regler

For hvert årskull øker andelen som skal samordnes etter nye regler med 10 prosentpoeng.

Figuren viser hvor stor andel av nytt og gammelt samordningsregelverk som gjelder for årskullene 1954-1962. De født i 1954 får 10 prosent nytt samordningsregelverk og 90 prosent gammel. De født i 1962 får 90 prosent nytt og 10 prosent gammelt regelverk.

For deg med ektefellepensjon

I 2021 kan de som har ektefellepensjon fra en offentlig tjenestepensjonsordning merke en forskjell fra tidligere. Endringene gjelder deg som mottar ektefellepensjon, og som er født i 1954 eller etter og som er etterlatt et medlem hos oss – eksempelvis etter noen som arbeidet i Forsvaret.

Innfasing av ny alderspensjon i folketrygden fra 2021

Etterlattepensjon blir berørt av de nye samordningsreglene fordi NAV i 2021 begynner å fase inn ny alderspensjon fra folketrygden for de som er født i 1954 eller senere. Innfasingen vil kunne påvirke de som får etterlattepensjon hos oss. Fordi det kommer nytt regelverk, må vi gjøre tilsvarende endringer for å følge folketrygdens regelverk.

To typer etterlattepensjon fra offentlige tjenestepensjonsordninger

Regelverket for etterlattepensjon er noe av det mest kompliserte vi har. Ektefellepensjonen beregnes blant annet etter:

- når avdøde ble født
- når den gjenlevende ektefellen ble født
- når avdøde ble medlem hos oss
- om den skal behøvsprøves eller ikke
- når ekteskapet ble inngått

Mange faktorer spiller altså inn i beregningen av ektefellepensjon, men overordnet er det to ulike former for etterlattepensjon;

1. Bruttoberegnet: Full årlig brutto ektefellepensjon utgjør 39,6 prosent av avdødes pensjonsgrunnlag - eller 60 prosent av alderspensjonen. Bruttoberegnet ektefellepensjon samordner vi både med ytelser fra folketrygden og med andre tjenestepensjoner.

2. Nettoberegnet: Full årlig netto ektefellepensjon utgjør 9 prosent av avdødes pensjonsgrunnlag. Nettoberegnet ektefellepensjon samordner vi ikke med ytelser fra folketrygden, kun med andre tjenestepensjoner.

Den bruttoberegnete etterlattepensjonen fases ut til fordel for den nettoberegnete som er tilpasset den nye folketrygden. Det her de nye reglene kommer inn. For akkurat som med samordningsregelverket, fases reglene gradvis inn for årskullene 1954-1962 – akkurat etter samme modell som samordningsregelverket.

Gradvis endring av etterlattepensjon

For de som er født i 1954 og fyller 67 i 2021 og allerede mottar bruttoberegnet etterlattepensjon, skal etterlattepensjonen fra du fyller 67 år være

- 90 prosent bruttoberegnet, som skal samordnes med ytelser fra folketrygden
- 10 prosent nettoberegnet, som ikke skal samordnes med ytelser fra folketrygden

I motsatt ende finner vi de som er født i 1962 med etterlattepensjon.

For disse skal etterlattepensjonen fra 67 år være

- 10 prosent bruttoberegnet, som skal samordnes med ytelser fra folketrygden
- 90 prosent nettoberegnet, som ikke skal samordnes med ytelser fra folketrygden

Noen kjappe avklaringer om etterlattepensjon

- Alle født i 1963 eller etter får nettoberegnet etterlattepensjon fra de fyller 67, som ikke skal samordnes med folketrygdens ytelser.
- Mottar du kun nettoberegnet etterlattepensjon i dag, skal den ikke endres når du fyller 67 år.
- Mottar du ikke-behovsprøvd bruttoberegnet etterlattepensjon, blir den omgjort til en nettoberegning der du skal få 27 prosent av den avdødes pensjonsgrunnlag.

Har du spørsmål om etterlatte- eller særalderspensjonen din?

Ja, pensjonene beregnes individuelt etter et komplisert regelverk.

Jeg anbefaler deg å ta kontakt med oss for å få vite hva endringene betyr for deg.

Du kan også beregne hva du kan få i alderspensjon ved å bruke pensjonskalkulatoren på Min side på spk.no.

Et luftforsvar i utvikling

Hver dag bidrar Luftforsvaret til oversikt i våre nærområder og suverenitetshevdelse. Vi ivaretar stående rednings- og kriseberedskap samtidig som vi trener og øver for å være klare til å forsvare Norge og våre verdier.

Luftforsvaret produserer og leverer luftmakt til fellesskapet, og opererer ulike systemer fra baser spredt utover vårt langstrakte land og i internasjonale operasjoner. I Luftforsvaret i dag jobber det om lag 3000 ansatte og 1100 vernepliktige som alle bidrar gjennom ulike funksjoner til å levere operasjoner og produsere beredskap. Rekrutteringen inn i Luftforsvaret er god, med høye søker tall på utdanning og ny militær ordning gir en god mulighet til å rekruttere nye, dyktige og motiverte kollegaer. Samtidig er det en underskudd på kompetanse innen flere kategorier, så det blir viktig med en styrking av personell og kompetanse både i produksjon og styrkestrukturen.

Nødvendig utvikling

Luftforsvaret går for tiden gjennom den mest omfattende modernisering og omstilling i vår historie. Det satses på luftmakt gjennom anskaffelse av nye kampfly, helikoptre, overvåkingsfly, radarer og nytt luftvern, utvikling av basestrukturen, luftkommando og kontroll, og styrking av personell og kompetanse. For

å få full effekt av ny teknologi og nye kapasiteter, må vi også utvikle planverk, konsepter, og kompetanse. Dette må skje i tett samarbeid med andre styrkesjefer og støttesjefer.

Luftkommando og kontroll

Luftforsvarets ledelse er organisert i en generalstabsstruktur (A-struktur) fordelt på to steder. Nasjonalt Luftoperasjonssenter (NAOC), som er samlokalisert med FOH på Reitan, er operasjonsstaben i Luftforsvaret med ansvar for å planlegge, lede og gjennomføre alle luftoperasjoner, trening og øving på vegne av sjef Luftforsvaret. Luftforsvarsstaben på Rygge driver utvikling-, styring og kontroll med fredstidsvirksomheten og understøttelse av operasjoner i fred, krise og krig. Disse to delene henger nøye sammen i en helhetlig lufttaktisk kommando under sjef Luftforsvaret som taktisk styrkesjef luft. Framtidig innretning av Luftforsvarets ledelse utredes for tiden.

For å planlegge og lede luftoperasjoner kreves situasjonsoversikt og -forståelse. Kontroll- og varslingssystemet driver kontinuerlig overvåking

av luftrommet, produserer et gjenkjent luftbilde for nasjonal og alliert kommando- og kontrollstruktur og driver taktisk kontroll med fly- og luftvernstyrkene. I perioden 2025 til 2030 skal åtte nye radarer implementeres og vil gi oss en betydelig forbedret operativ evne, bedre tilpasset fremtidens trusler.

F-35 – en strategisk kapasitet for hele Forsvaret

F-35 er en strategisk kapasitet som styrker den samlede forsvarsevnen og bidrar avgjørende til nasjonal og NATO avskrekking. Kombinasjonen av lav radarsignatur, formidabel sensor kapasitet og integrerte våpen gjør det mulig å operere innenfor dekningsområdet for fiendens luftvernssystemer og ta ut mål på bakken, på sjøen eller i lufta som truer våre operasjoner.

F-35 er den enkeltkapasiteten med størst påvirkning på videre utvikling av Forsvaret. Det gjenstår fortsatt mye oppbygging, testing og utvikling i F-35 miljøet sammen med støtte- og samvirkeaktører for å gjøre dem

Soldater fra Force Protection vokter et F-35 på Luftforsvarets base Rygge under IOC-markeringen november 2019.

FOTO: FORSVARET

i stand til å dekke et større og mer krevende oppgavespekter i takt med at vi mottar stadig flere fly, våpen og andre støttesystemer. Forsvarsplaner og operasjonskonsepter må også videreutvikles slik at vi evner å ta F-35 og andre kapabiliteter i bruk i fellesoperasjoner på en måte som sikrer avskrekking og evne til å kjempe effektivt om nødvendig.

Innfasingen av F-35 i Norge går etter planen. Vi har mottatt over halvparten av de planlagte 52 kampflyene og vi har passert 10 000 flytimer med de norske flyene. Til tross for koronapandemien går leveringen som planlagt, med tre nye fly hvert halvår.

Vi meldte F-35 for initielt operative (IOC) i november 2019, som betyr at F-35 er klare for oppdragsløsning i Norge. Kort tid etterpå deployerte F-35 til vårt første utenlandsoppdrag for å dekke NATO Air Policing på Island. Vi forbereder oss nå på ny deployering til samme oppdrag på Island neste år.

Fra november 2019 og ut 2021 har vi to operative kampflysystemer i Norge. Etter over 40 års tjeneste

for Norge er det fortsatt F-16 som er spydspissen i NATOs QRA-beredskap i nord. I 2022 får de avløsning, når F-35 skal overta QRA-beredskapen fra Evenes. Vi er altså i rute med innfasingen av F-35.

Basestruktur

Luftforsvarets aktivitet skal kraftsamles på baser som kan understøttes og beskyttes i fred, krise og krig, og med en geografisk fordeling som gjør at hele fastlandet og det meste av havområdene kan dekkes med kampfly. Luftforsvarets hovedbaser vil være Evenes i Nord-Norge, Ørland i Midt-Norge, og Rygge i Sør-Norge. Fra disse tre basene sikrer vi en tilstedeværelse i hele landet. Ørland og Evenes skal ha fast tilstedeværelse av kampfly og dermed være oppsatt med baseforsvar og luftvern. Rygge skal være en mulig deployeringsbase i sør.

Luftforsvaret har i tillegg kapasiteter på mange andre støttebaser som understøtter leveranser innenfor søk og redning, transport- og maritime helikopter leveranser.

Beskyttelse av våre baser

Luftmaktens største begrensning og sårbarhet er baseavhengigheten hvor luftmakten produserer og leveres fra. For å sikre vår operative evne må derfor basene beskyttes godt. Gitt trusselbildet, kan dette kun oppnås gjennom en kombinasjon av aktive, passive og reparerende tiltak. Dette inkluderer lagdelt luftvern, aktivt og passivt baseforsvar samt robusthet mot cyberangrep.

Bedre beskyttelse av hovedbasene våre var en tydelig anbefaling inn i Forsvarssjefens fagmilitære råd. En planlagt videreutvikling av NASAMS III med moderne sensorer og innføring av en komplementær kapasitet med kortere rekkevidde vil bedre beskyttelsen av kampflybasene Ørland og Evenes. Langtrekkende luftvern med kapasitet mot taktisk ballistiske missiler er imidlertid en forutsetning for at vi skal kunne beskytte både basene og hovedmottaksområdene for alliert forsterkning, som ligger i samme region i henholdsvis Ofoten, Trøndelag og Oslofjordområdet.

Luftvern fra Ørland har med seg det bakkebaserte luftvernsystemet NASAMS III på øvelse Falcon Response på Luftforsvarets base Rygge, i september 2020. FOTO: FORSVARET

Langtidsplanen for Forsvaret legger vekt på bedret evne til både baseforsvar og luftvern. Det er positivt, men det legges opp til en senere innfasing og en lavere satsning på luftvern enn anbefalt av Forsvarssjefen. Dette vil medføre at Forsvaret på kort og mellomlang sikt vil ha mangelfull beskyttelse mot trusler fra langtrekkende presisjonsild.

Nye maritime patruljefly

Den sikkerhetspolitiske utviklingen i nordområdene har ført til at maritim overvåking og innsamling er viktigere enn noen gang. I 2022 får vi våre første nye maritime patruljefly, P-8, som skal operere ut fra Evenes. P-8 skal erstatte rollene som i dag utføres av P-3C og DA-20. Fra 2022

skal de første crewene operere, teste og utvikle P-8 fra norsk jord i norske forhold. Dette skal gjøres fra midlertidige fasiliteter på Evenes fram til den helt nye MPA infrastrukturen står ferdig i løpet av 2023. Planen er å etablere initiell operativ evne med P-8 i 2023 og være fullt operative med 5 fly og 10 crew i 2025.

Innfasing av P-8 vil gi oss betydelig økt kapasitet innenfor maritim overvåking, innsamling og i anti-ubåtkrigføring. Det gir også større potensial for tettere samarbeid med både USA og UK for å holde kontroll på russiske strategiske ubåter på patrulje i Atlanterhavet.

Maritime helikoptre

Våre maritime helikoptre NH-90 er

helt avgjørende for fregattens anti-ubåt kapasitet. De første operative testene viser at anti-ubåtsensoren på NH90 er meget kapabel. Samvirke-trening mellom ubåt, fregatt, NH90 og MPA har vært svært vellykket så langt. NH90 har potensiale til å bli en meget god kapabilitet innenfor anti-ubåtoperasjoner som vil øke fregattens operative evne betraktelig.

Vi startet med kystvaktoperasjoner på NH90 medio 2019, og vi seiler med Kystvakten så ofte som mulig. NH-90 har ved flere anledninger gjort en forskjell i både i kystvakt-, søk- og redningsrollen i flere operasjoner.

Til tross for en sterkt forsinket leveranse av helikoptrene og mangel på reservedeler fra leverandøren, er NH-90 en fantastisk kapasitet når det

NH90 helikopter står på dekk på KV Senja under øvelse Nord.

FOTO: FORSVARET

flyr. Vårt fokus er å gjøre alt vi kan for å bli operative i begge roller. Forutsatt at vi får tilgang på resterende helikopter og reservedelsflyten åpner seg som planlagt, sikter vi mot å være initielt operative med fregatt-helikopter i 2022 og fullt operativ i begge roller i 2024, dog i et mindre omfang enn opprinnelig planlagt.

Taktisk transportkapasitet

I fellesoperasjoner er forflytning av materiell og personell en kritisk ressurs, og dermed helt avgjørende for Forsvarets operative evne. Luftforsvarets opplever svært stort behov og økende etterspørsel for taktisk og strategisk løftekapasitet. Vårt taktiske transportfly-miljø med C-130J Hercules operer regelmessig inn og ut av operasjonsområder i utlandet til støtte for våre styrker i internasjonale operasjoner. I 2019 var de ute i hele 274 døgn inkludert eget styrkebidrag til FN-operasjonen MINUSMA i Mali. Miljøet forbereder seg nå til en ny seks måneders deployering til Mali i første halvdel av 2021 og rotasjonsflygning til pågående internasjonale operasjoner fortsetter.

Parallelt med dette gjennomfører C-130 miljøet omfattende trening og øvingsaktivitet hjemme - særlig sammen med spesialstyrkene for å være kvalifisert til de mer krevende oppdragene i forsvarsplanverket.

I 2019 ble våre taktiske transporthelikoptre i 339 Special Operations Aviation Squadron (SOAS) underlagt Forsvarets Spesialstyrker (FS), som nå har taktisk kommando over

styrken. Skvadronen er fortsatt en luftforsvarsavdeling og sjef Luftforsvaret har ansvar for styrkeproduksjon av den luftmobile kapasiteten. Dette er en spennende ny organisasjonsmodell som knytter våre miljøer tettere sammen på alle nivå. Det gir gode synergier og øker den operative evnen til både nasjonalt forsvar, internasjonal innsats og i støtte til kontraterror.

Bell 412 fungerer godt i nasjo-

Bell 412 i støtte til Hæren. FOTO: FORSVARET

Et C-130J Hercules transportfly i Mali. FOTO: FORSVARET

nal kontraterror, men for å kunne løse alle oppdragene fullt ut i krise og krig, er vi avhengig av et nytt helikopter som er bedre tilpasset trusselbildet og operasjonsmønsteret til spesialstyrkene. I Regjeringen sitt forslag til LTP legges det opp til å starte arbeidet med å erstatte Bell fra 2024.

Redningshelikoptertjenesten

Redningshelikoptertjenesten (RHT) med sine redningshelikoptre er lokalisert på Sola, Ørland, Banak, Bodø, Florø og Rygge. Redningshelikoptertjenesten leverer imponerende redningsberedskap hver dag, døgnet rundt, hele året. Norges nye redningshelikopter, SAR Queen, ble erklært IOC på Sola 1. september 2020 og etter planen skal alle redningsbasene være operative med nytt helikopter i løpet av 2023.

Luftforsvaret leverer

Det skjer mye i Luftforsvaret - både i omfang og samtidighet innen operasjoner, styrkeproduksjon og utvikling. Ett øyeblikksbilde som symboliserer noe av denne samtidigheten var 6. november 2019 når Luftforsvaret erklærte initiell operativ evne (IOC) med våre nye kampfly F-35.

Samme dag var Luftforsvaret engasjert i tre pågående operasjoner i inn- og utland. Vi hadde transportflybidrag med C-130 i Mali til støtte for FN-operasjonen MINUSMA. Flere av våre F-16 deltok i eskorte av amerikanske strategiske bombefly på oppdrag i våre nærrområder og i tillegg var vårt MPA-miljø og luftoperasjonssenter sentrale aktører i pågående alliert ubåtjakt i Atlanterhavet.

Samtidig ivaretok vi, som alltid, luftovervåking og kampflyberedskap

for suverenitetshevdelse, stående helikopterberedskap for søk, redning og kontra-terror, vakt- og sikring av alle våre baser, og styrkeproduksjon i alle våre avdelinger.

Dette øyeblikksbildet illustrer den nye normalsituasjonen. Det er økt alliert og russisk aktivitet i våre nærrområder som krever dynamiske operasjoner her hjemme. I tillegg gjennomføres stående beredskap, styrkeproduksjon, tidvise bidrag til internasjonale operasjoner og innføring av flere nye systemer samtidig.

Luftforsvaret leverer takket være vårt dyktige og dedikerte personell. Sammen er vi alltid være beredt til å løse våre oppdrag samtidig som vi utvikler oss mot ett av verdens mest moderne luftforsvar.

Vi i Forsvarets Personellservice ønsker alle en god jul og godt nyttår

Som medlem hos Forsvarets Personellservice får du ikke bare god service men også gode tilbud på:

- Forsikringer hos If
- Forsikringer hos Sparebank 1 Forsikring
- Lån med gode betingelser
- Rabatter gjennom Esso Mastercard

Husk at du beholder ditt medlemskap i FP selv om du slutter i Forsvaret eller går av med pensjon.

Mer informasjon om FP og våre tilbud
finner du på www.fp.no
Ta gjerne kontakt på epost: fp@fp.no eller
på telefon: 21 07 57 00

FP

Forsvarets Personellservice

Informasjon om Europeisk helsetrygdkort

Av nestleder
Per Anders Volden

Det er mange ting å huske på når en skal på reise i Europa enten det er på ferie eller i jobbsammenheng. Det er ikke bare pass man må huske på, men også en god reiseforsikring og det blå helsetrygdekortet fra Helfo.

Hvem har rett til å få Europeisk helsetrygdkort?

Er du medlem av folketrygden i Norge og er statsborger enten her eller i et annet EØS-land eller i Sveits, har du rett til å få Europeisk helsetrygdkort.

Selv om Storbritannia gikk ut av EU 31. januar 2020, vil Europeisk helsetrygdkort utstedt fra Norge, i en overgangsperiode kunne benyttes i Storbritannia. Briter som besøker Norge, vil også kunne benytte sine europeiske helsetrygdkort her.

Overgangsperioden gjelder foreløpig til 31. desember 2020, men hvis Storbritannia og EU blir enige om det, kan den bli forlenget.

Ta kontakt med Helfo på tlf +47 23 32 70 00 dersom du lurer på om du har rett til helsetrygdkort eller dekning av helsetjenester i utlandet.

Hvordan får man helsetrygdkortet?

Europeisk helsetrygdkort kan du bestille på www.helsenorge.no. Når du bestiller kortet, kan du samtidig bestille til eventuell ektefelle og barn. I løpet av 10 dager får du kortet sendt hjem til deg i posten (den adressen du er registrert på i Folkeregisteret).

Hva gir kortet rett til?

Helsetrygdkortet gir deg rett til dekning av nødvendig medisinsk behandling ved sykehus og/eller hos behandler som er tilknyttet *det offentlige helsevesenet* i det landet du oppholder deg. Du har rett til dekning på samme vilkår som landets innbyggere, og du må betale de samme egenandelene som dem. Vær oppmerksom på at standarden på behandling kan variere fra land til land. Du kan ikke nødvendigvis forvente å få samme behandling som du ville fått i Norge.

Ved vurdering av hva som er nødvendig behandling og hva helsetrygdkortet gir deg rett til, skal det tas hensyn til hva slags helsetjeneste det gjelder og hvor lenge oppholdet er tenkt å vare. Du har rett til de helsetjenester som er nødvendige for

at du på medisinsk forsvarlig måte kan fortsette oppholdet i landet du besøker.

Europeisk helsetrygdkort vil kunne gi rett til visse nødvendige pleie- og omsorgstjenester etter reglene i det landet du reiser til. Du må selv ta kontakt med oppholdslandet for å finne ut hvilke regler som gjelder.

Helserettighetene du har etter EØS-avtalen er begrenset. Det er derfor viktig å ha en *privat reiseforsikring* i tillegg til helsetrygdkortet. I mange land får du ikke dekket utgifter til helsetjenester fullt ut av det offentlige. Dette kan også gjelde deler av opphold på sykehus. Utenfor Norden dekker heller ikke helsetrygdkortet ekstra utgifter til hjemreise når du er blitt syk eller utsatt for en ulykke. For å sikre deg mot utgifter som oppholdslandet ikke dekker, eller utgifter ved hjemreise, må du ha en reiseforsikring som dekker slike utgifter.

Hva om man har glemt eller ikke har fått helsetrygdkortet?

Dersom du har glemt kortet eller ikke enda har fått kortet før avreise, kan du likevel reise uten. Ved behov

for nødvendig helsehjelp i utlandet i EØS-området eller Sveits kan man ta kontakt med Helfo (telefon +47 23 32 70 00). Det kan da eventuelt utstedes en hasteblankett til den behandelende institusjonen, som fungerer som et Europeisk helsetrygdkort i papirversjon, og gir de samme rettighetene.

Hva hvis man ikke får brukt helsetrygdkortet?

Dersom den behandelende institusjonen ikke godtar helsetrygdkortet, må man selv betale for behandlingen, og sørge for å få med seg alt av dokumentasjon på oppholdet, den utførte behandlingen, med de aktuelle kostnadene, tilbake til Norge. I slike situasjoner anbefales

man uansett å ta kontakt med Helfo så fort som mulig fra utlandet for å få klarhet i situasjonen.

Når gjelder ikke kortet?

Helsetrygdkortet gir ikke rett til dekning av utgifter hvis du reiser ut med det formål å få medisinsk behandling.

Kortet er normalt gyldig i tre år, forutsatt at du fortsatt er medlem av folketrygden.

Du har plikt til å melde fra til Helfo om endringer som kan få betydning for retten til å bruke kortet. Ta kontakt hvis du er i tvil.

Ved misbruk kan korthaveren holdes ansvarlig for folketrygdens tap.

Som navnet antyder, kan ikke Europeisk helsetrygdkort benyttes

utenfor EØS-området eller Sveits. Vær spesielt oppmerksom på at kortet ikke gjelder på følgende steder:

- Monaco
- Nord-Kypros
- San Marino
- Vatikanstaten
- Guernsey, Isle of Man, Jersey og Svalbard.

Folketrygden dekker som hovedregel ikke utgifter til helsetjenester ved turistopphold utenfor EØS-området eller Sveits. Du bør derfor kjøpe en reiseforsikring ved slike reiser.

Over tusen veteranarrangementer hvert år

Drøyt 7000 medlemmer i nær seksti lokalforeninger i alle fylker gjør Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO) til landets desidert største og mest aktive veteranorganisasjon. Nå vil de vokse enda mer.

Det har vært en enorm utvikling siden forløperen til dagens organisasjon ble etablert i november 1960. Men det kan man ikke slå seg til ro med. Det jobbes kontinuerlig med å gjøre organisasjonen mer tidsmessig og relevant for nye og yngre veteran-grupper og deres familier.

Høy aktivitet - tross pandemien

NVIO tilbyr et svært variert utvalg av aktiviteter. I 2020 har pandemien gitt NVIO noen utfordringer, men dette har de 59 lokalforeningene klart å gjennomføre mange og flotte arrangementer for veteraner og deres nærmeste.

Frigjørings- og veterandagen 8. mai markerte NVIO i år med nett-møte for veteraner gjennom store deler av dagen. Markeringen ble oppsummert med bidrag fra bl.a. for-

svarsministeren og veteraninspektøren før Veterans Rock rundet av med en times live konsert. Mange tusen veteraner deltok eller fulgte med på dette.

Mange populære tilbud

Men alt kan ikke gjøres på nett. NOen ganger bare må man møtes. NOen ganger bare må man møtes. Moskus-safari på Dovre, Hedersløpet på Akershus festning, Battlefield Orientation Tour Vemork på Rjukan og Operasjon Romsdalseggen på Åndalsnes er noen tilfeldige eksempler på store og viktige arrangementer som NVIOs lokalforeninger har klart å arrangere innenfor gjeldende anbefalinger og pålegg i år, ofte med deltakelse fra hele landet.

Veterantreff og medlemsmøter

I tillegg er NVIO ansvarlig for hundrevis av mindre treffpunkter for

veteraner landet rundt. Slike møter kan ha et tema, for eksempel med et relevant foredrag. Andre ganger står bare det sosiale i fokus. Da sitter praten, latteren og historiene løst. Man kan treffe veteraner fra operasjoner i Tyskland, Kongo, Gaza, Libanon, Kosovo, Afghanistan, Makedonia, Sør-Sudan eller andre steder der de over 100.000 norske veteranene har tjenestegjort.

Ikke bare for medlemmer

Månedlige veterantreff, som NVIO arrangerer på vegne av Forsvarets Veterantjeneste (FVT), og noen andre arrangementer, er åpne for alle veteraner. Nesten 10.000 veteraner var med på veterantreff i 2019. Noen ganger er pårørende med, mens andre arrangementer bare er for medlemmer.

En fullstendig oversikt over akti-

Medlemmer i NVIO får landets eneste veteranmagasin tilsendt ca. hver andre måned

viteter og møtesteder finner du på NVIO og lokalforeningenes nettsider og facebook-sider - <https://www.nvio.no/terminliste/kalender>

Skadde veteraner

Noen veteraner kommer ikke hjem i samme forfatning som de dro ut. Noen pådrar seg fysiske skader. Andre sliter med det psykiske. For NVIO er det en prioritert oppgave å jobbe for skadde veteraners rettigheter og god ivaretagelse av de som blir skadet under tjeneste i utlandet.

Når du trenger hjelp, eller noen å snakke med

Kameratstøtten er en derfor viktig brikke i NVIO-arbeidet. Det er en døgnbemannet og gratis hjelpetelefon og chat for veteraner og familimedlemmer som trenger hjelp eller bare noen å snakke med. Innringere

kan være anonyme. I “andre enden” møter man alltid en veteran med intops-erfaring og som er trent for å håndtere slike henvendelser.

Nummeret er 800 48 500.

Se eventuelt også www.kameratstotte.no

Stiftelsen veteranhjelp er en annen hjelpemulighet som NVIO forvalter. Det er en stiftelse som er opprettet for å kunne gi øyeblikkelig økonomisk hjelp til veteraner og nærmeste familie som befinner seg i en prekær økonomisk situasjon. Alle veteraner, nære pårørende eller etterlatte kan søke om støtte fra stiftelsen.

En stein i skoen til myndighetene

NVIO driver et viktig politisk arbeid. NVIO er en viktig premissleverandør for både politiske miljøer og byråkra-

tiet og jobber for at veteranenes rettigheter og behov alltid skal blinke hissig på samfunnets radarskjerm.

Det politiske arbeidet er rettet mot myndigheter og politiske miljøer på alle nivåer. Fra det lokale og regionale i kommuner og fylkeskommuner til Storting, regjering, departementer og ikke minst forsvar et på sentralt hold.

De siste årene har over 100 norske kommuner fått egne veteranplaner. NVIO har bidratt til mange av dem.

På sentralt hold har NVIO det siste året bidratt til arbeidet med stortingsmeldingen “Også vi når det blir krevet — Veteraner i vår tid”. NVIO jobbet også for at det ikke skulle være noen begrensning på hvor lenge etter endt tjeneste veteraner kan søke om erstatning når de har blitt skadet i utenlandstjeneste.

Når vi snart går inn i et nytt ti-år skal NVIO-presidenten Dag Magne Lunde (t.v) og påtroppende generalsekretær Bjørn Robert Dahl, lede arbeidet med å gjøre NVIO enda mer robust og relevant for fremtidens veteraner.

FOTO: SVEIN-ERIK MALMØ MOEN

Medlemsfordeler

Et av de mest populære medlems-tilbudene i NVIO er bladet "Veteran" som alle medlemmer får seks ganger i året.

Les bladet online på NVIO sine nettsider:

<https://issuu.com/veteranbladet>.

Mellom utgivelsene blir medlemmene løpende oppdatert med

veteranrelatert informasjon på NVIO sin nettside og nyhetsbrev, Facebook og andre sosiale medier.

NVIO har også en rekke rabatt-avtaler på alt fra sportsutstyr, forsikringer og tannlegebehandling. Se www.nvio.no/medlemsfordeler/

Grenseløst veteran-samarbeid

NVIO samarbeider med mange organisasjoner, både nasjonalt, i Norden og internasjonalt.

Styre og administrasjon

NVIO sentralt ledes av forbundsstyret. Den praktiske driften ivaretas av sekretariatet, som for tiden har sju ansatte.

Over 70 år skiller Tysklandsbrigaden fra dagens operasjoner.

På disse årene har over 100 000 norske soldater tjenestegjort utenlands. NVIO skal være organisasjonen for dem alle.

FOTO: FORSVARET

BLI MEDLEM I DAG

Melder du deg inn i perioden 1. oktober til og med 31. desember 2020, er du med i trekningen av to gavekort, hvert på kr. 500. Du som verver, er med i trekningen av to gavekort, hvert på kr. 1000.

Forsvarets seniorforbund er en partipolitisk uavhengig medlems- og interesseorganisasjon for og av seniorer fra forsvarssektoren.

Vi er sentral samfunnsaktør som påvirker myndighetene i eldrepolitikk og pensjonsspørsmål.

Våre medlemmer er sivile og militære seniorer, så vel som deres livsledsagere og etterlatte.

Les mer om oss på: www.fsforb.no

Vi tilbyr en møteplass for kollegaer, ekspertise om pensjon og individuell hjelp og råd og ikke minst et trivelig miljø på møter og reiser.

Våre mål:

- ✓ Pensjonsrettigheter skal opprettholdes
- ✓ En pensjon som følger de yrkesaktives lønnsutvikling
- ✓ Fjerne aldersdiskrimineringen
- ✓ Flere seniorer i styrende organer
- ✓ Fremme Forsvarets stilling i samfunnet

Dette får du som medlem hos oss:

- ✓ Et godt sosialt felleskap i aktive avdelinger
- ✓ En forsvarer av dine rettigheter
- ✓ Individuell hjelp og veiledning om pensjonsspørsmål
- ✓ Innflytelse i styrende organer lokalt og sentralt
- ✓ Oppdatert info om aktiviteter og pensjon i medlemsbladet og på web.
- ✓ Økonomiske fordeler gjennom rabattavtaler og medlemstilbud.

Ikke vent – meld deg inn i dag!

Vennligst bruk innmeldingsskjemaet bak på bladet eller på websiden <http://www.fsforb.no>.

PS: Melder du deg inn i perioden 1. oktober til og med 31. desember 2020, er du med i trekningen av to gavekort, hvert på kr. 500. Du som verver, er med i trekningen av to gavekort, hvert på kr. 1000. Medlemskontingenten i perioden 1/10-31/12- 20 er kun på kr 50,- + eventuell lokal kontingent.

Besøk og orientering ved FSF Værnes og FSF Ørland 21. og 22. oktober

ved nestleder FSF Per Anders Volden

I disse koronatider hadde jeg den glede å besøke 2 av våre avdelinger i Trøndelag. Hos FSF Værnes møtte jeg styret med leder Ole Myrbekk i spissen. Avdelingen har vært meget aktiv på rekruttering og de har lyktes godt, spesielt med «vennerekuttering». Selv under denne pandemien har de klart å opprettholde stor aktivitet i avdelingen. Medlemsmøtene har vært flyttet ut til andre møteplasser i Stjørdal og oppmøtet har vært godt. FSF Værnes har et godt omdømme i Stjørdal som en aktiv forening. Jeg er av den oppfatning at

opprettelsen av medlemsmøtene har vært udelt positivt for medlemmene. Det er viktig å kunne gjøre ting sammen, opprettholde kontakt og være sosiale, blant annet for å holde ensomheten på avstand.

Som mange andre avdelinger i disse koronatider, har heller ikke FSF Ørland, med leder Anna Margrete Aune i spissen, tilgang til sine lokaler inne på Værnes hovedflystasjon. Dette er noe vi alle må leve med. Dagens møte ble gjennomført på Landbrukets hus. Her var det plass til 40 og salen var fylt opp.

Imponerende. Smittevernreglene ble ivaretatt på en meget god måte og viser at det er fullt mulig å gjennomføre aktiviteter på en forsvarlig måte. Medlemmene på Ørland var under min orientering aktive og stilte mange gode og relevante spørsmål.

Jeg orienterte styret ved FSF Værnes og medlemsmøte på Ørland om utarbeidelse av fremtidsfullmakt, gjennomføring og resultatet av årets trykdeoppgjør, medlemspleie og rekruttering, etterlattepensjon og innspill/krav til statsbudsjettet for 2021 og 2022.

Kort om min orientering. Det kommer frem av vergemålsloven § 78 hva en fremtidsfullmakt er. Så lenge du er klar i hodet og har det vi kaller samtykkekompetanse, kan du gi ordinære fullmakter til personer du stoler på. Dette endrer seg dersom du blir dement. Da trenger du hjelp. Fylkesmannen er vergemålsmyndighet og oppnevner verge for den som trenger det. **En fremtidsfullmakt** er et privat alternativ til offentlig verge. Ved å opprette en fremtidsfullmakt kan du selv bestemme hvem som skal styre din privatøkonomi og hvordan det skal gjøres, dersom du skulle komme i en situasjon hvor du selv ikke kan gjøre det. En fremtidsfullmakt kan gjelde både personlige og økonomiske forhold. Som fullmakts-giver kan du definere/velge hvilke oppgaver fremtidsfullmektigen skal ha. Det gjelder samme formkrav til

Nestleder FSF Per Anders Volden orienterer de fremmøtte

FOTO: ARNE GUNNAR THINGSTAD

Bra fremmøte til medlemsmøte på Ørland. FOTO: PER ANDERS VOLDEN

en fremtidsfullmakt som ved et testamente og opprettelsen av en fremtidsfullmakt må selsvagt gjøres mens en er åndsfrisk. Mal for opprettelse av en fremtidsfullmakt finner du på vår hjemmeside

www.forsvaretsseiorforbund.no.

Medlemsutviklingen både på Værnes og Ørland er positive. Det er meget gledelig. Målsettingen for alle avdelinger bør være at alle medlemmer rekrutterer et nytt medlem, såkalt venne-/kompisrekruttering. Våre vedtekter sier: «Forsvarets seiorforbund tar opp som medlemmer tilsatt og tidligere tilsatt militært/engasjert og sivilt personell i Forsvaret, deres ektefeller, samboere og etterlatte. Videre kan opptas som fullverdige medlemmer personer som er positive til og støtter opp om Forsvarets posisjon og rolle i samfunnet.» Vi må ha stort fokus på medlemspleie og rekruttering. Det er viktig for forbundet, slik at vi kan opprettholde å være en viktig aktør både lokalt og sentralt og spesielt mot våre myndigheter. Det å ha mange medlemmer i ryggen er viktig i denne sammenheng.

Ektefellepensjon er en livsvarig pensjon for gjenlevende etter medlemmer av SPK. De gjenlevende må ikke selv være medlem av SPK. For å ha rett på ektefellepensjon må man være gift eller registrert partner. Samboere har ikke rett på etterlattepensjon, men fraskilte kan ha rett.

Ektefellepensjon i SPK er et omfattende regelverk. SPK har to regelsett for hva som skal utbetales; brutto- og nettoregler.

Ektefellepensjonen kan være behovsprøvd eller ikke behovsprøvd. Det kommer an på en del datoer.

Behovsprøving vil si at bruttoberegnet ektefellepensjon i en del tilfeller blir redusert i forhold til egen arbeidsinntekt og samordnet mot egen tjenstepensjon som gjenlevende har.

Netto ektefellepensjon utbetaler et beløp som tilsvarer 9 % av pensjonsgrunnlaget avdøde medlem hadde. Den skal ikke samordnes med pensjon fra folketrygden eller behov-

prøves mot egen inntekt og egen tjenstepensjon som gjenlevende måtte ha. Om man har rett på brutto eller netto etterlattepensjon kommer an på hvilket kjønn man er og datoer for:

- når man ble medlem
- når ektefelle ble født og
- når man giftet seg.

Dersom du har spørsmål om hva du vil etterlate deg, kan du ta kontakt med SPK. I visse tilfeller kan man også få gjenlevendepensjon fra NAV. SPK anbefaler alle etterlatte å søke gjenlevendepensjon i NAV.

Jeg takker FSF Værnes og Ørland for meget godt opplegg og gjennomføring.

Litt mat og drikke ble det tid til også. FOTO: PER ANDERS VOLDEN

Nytt fra Forbundskontoret

Leder FSF:

Forsvarets seniorforbund reagerer og er ikke enig i hele pensjonsforliket mellom FrP og SV

Tirsdag 10. november annonserte FrP og SV, med støtte av Pensjonistforbundet, et pensjonsforlik som de presenterte for Stortinget. Forsvarets seniorforbund og de andre pensjonistorganisasjonene har ikke vært involvert i saken. Pensjonsforliket går ut på følgende:

- *Endre dagens reguleringsmodell for å hindre at pensjonistene taper kjøpekraft så lenge lønsmottakerne ikke gjør det.*
- *Erstatte dagens ordning der pensjonistene underreguleres med 0,75 prosent sammenlignet med lønnsveksten til arbeidstakere med en modell der pensjonene skal beregnes ut fra et gjennomsnitt av lønn- og prisvekst. Ordningen bør få virkning fra 2020.*
- *Opprette en plan for årlig opptrapping av minste pensjonsnivå opp mot EUs fattigdomsgrense på 60 prosent av medianinntekt, hvor første steg skal gjennomføres i 2020.*
- *Gjeninnføre forhandlingsrett for pensjonistenes organisasjoner i trygdeoppgjørene. Pensjonistforbundet/SAKO (Samarbeidskomiteen for offentlige pensjonister) skal stå for forhandlingene på vegne av pensjonistenes organisasjoner.*
- *Pensjonistforbundet skal få plass i Teknisk Beregningsutvalg (TBU) på vegne av pensjonistenes organisasjoner.*
- *Det skal etableres kvartalsvise møter mellom pensjonistenes organisasjoner og regjeringen, der både pensjon og øvrige saker av interesse for pensjonistene kan løftes og drøftes.*
- *Stortinget skal få egen sak om trygdeoppjøret og pensjonistenes inntektsforhold til behandling i vårsesjonen og ikke i høstsesjonen som i dag.*

Forsvarets seniorforbund er ikke enig i alle forslagene i pensjonsforliket og har derfor gitt kommentarer på dette til alle de politiske partiene på Stortinget per 16. november.

Forsvarets seniorforbund (FSF) viser til pensjonsforliket som ble lagt frem av FrP og SV tirsdag 10. november. Forslaget er fremmet for Stortinget og det støttes av Pensjonistforbundet. FSF er i dag en av fire senior-/pensjonistorganisasjoner, sammen med Pensjonistforbundet, Landsforbundet for Offentlige Pensjonister (LOP) og Senior Norge, som har drøftingsrett med Regjeringen angående trygdeoppjøret og Statsbudsjettet.

FSF sine krav til årets trygdeoppgjør var følgende:

«FSF krever at underregulering av alderspensjoner fjernes. Subsidiært at den gjennomføres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. Dette har hele tiden vært Stortingets intensjon, men dagens operasjonalisering om et fratrekk på 0,75 prosent har gitt unødvendig store svingninger og bidratt til å svekke oppslutningen om reguleringsordningen. Dersom Regjeringen står fast på denne modellen, henstiller FSF Regjeringen om å supplere modellen med en sikringsmekanisme som vil motvirke særlig lav regulering.

Forsvarets seniorforbund forventer at regjeringen legger fram resultatet av trygdedrøftingene til reell politisk behandling i Stortinget.»

Forslaget om at pensjonene skal gjennomføres med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst med virkning fra i år er et positivt tiltak og i henhold til vårt subsidiære krav. FSF vil bemerke at vi i alle år siden pensjonsreformen kom i 2011 har fremmet krav om, både ifm trygdeoppjøret og Statsbudsjettet, at underreguleringen fjernes i sin helhet.

Pensjonistenes økonomiske situasjon påvirkes av gjeldende pensjonsordninger og andre økonomiske forhold som fastsettes i de årlige statsbudsjetter. Pensjonene er et av de viktigste forhold for å gi pensjonistene den nødvendige trygghet. Nåværende pensjonsordninger ble utformet da man år etter år hadde hatt en god årlig vekst i kjøpekraften, og dette så ut til å bli en varig trend. De reguleringsmessige forhold som levealdersjustering og avkortning av pensjonenes lønnsvekst i forhold til de yrkesaktives lønnsvekst, fører til at pensjonistene får sin kjøpekraft svekket i forhold til de yrkesaktive. FSF har klart gitt uttrykk for at dette er en uheldig utvikling som på lengre sikt vil gjøre gapet mellom de årlige pensjoner og de yrkesaktives lønnsutvikling større og større. Dette har fra politisk hold blitt avvist med at pensjonistene uansett ville få øket sin kjøpekraft, men ikke i samme grad som for de yrkesaktive. FSF syn er at pensjonistene skal få tilsvarende andel av kjøpekraftsutviklingen som de yrkesaktive. Dette gir forutsigbarhet og likhet uavhengig av positiv eller negativ lønnsvekst.

Forslaget om gradvis å øke minstepensjonene til EU's fattigdomsgrense er fornuftig og bra. Det er uverdige at minstepensjonistene skal leve av et utkomme som per definisjon fører til fattigdom. Hvorfor beløpet som skal tilfalle minstepensjonistene beregnes som differensen mellom lønnsvekst og gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, er ikke enkelt å forstå og virker noe merkelig. Det anbefales at det lages en opptrappingsplan og at

midlene for å heve minstepensjonistene bevilges direkte over statsbudsjettet og som en del av drøftingene med Regjeringen.

Det er foreslått forhandlinger som kun en av fire pensjonistorganisasjoner skal være delaktig i (les Pensjonistforbundet). Det er uakseptabelt å gi en pensjonistorganisasjon forhandlingsrett og talsmann på vegne av alle pensjonister og etter FSF mening brudd på nåværende prosedyrer. Forsvarets seniorforbunds syn er at pensjoner under utbetaling skal gjennomføres ihht lov og forskrift og ikke være gjenstand for forhandlinger. Både tjenestepensjon og alderspensjon må basere seg på opptjente rettigheter gjennom et langt yrkesaktivt liv. Det skal lønne seg å være i jobb.

FSF har videre krevd at trygdeoppgjøret og pensjonistenes inntektsforhold skal behandles i vårsesjonen på Stortinget for reell politisk behandling. FSF er enig i at pensjonistorganisasjon(er) blir representert i TBU. Hvordan dette skal utformes, mener FSF at må diskuteres med pensjonistorganisasjonene i fellesskap. Det blir ikke riktig at Pensjonistforbundet skal representere pensjonistorganisasjonene i alle sammenhenger.

Kvartalsvise møter mellom pensjonistenes organisasjoner og Regjeringen er et godt forslag. Dette er et krav FSF har gitt innspill til i forbindelse med de årlige statsbudsjetter. I Norge er det nå ca. 950.000 pensjonister. Dette er som gruppe en meget stor del av befolkningen. Dessverre har eldre lav representasjon i styrende organer fordi de ofte taper i nominasjonsprosessene mot yngre kandidater, eller er lite interessert i å delta i organisasjonsvirksomhet. Dette er uheldig og derfor er det viktig at Regjeringen styrker de arenaene hvor de eldre skal ha innflytelse. Det må også fremheves at modellen med pensjonistorganisasjonenes deltakelse i drøftinger er en styrke for demokratiet.

FSF vil hevde at pensjonistenes rett til å bli hørt ikke skal ligge noe tilbake for de yrkesaktives behov for å ivareta sine interesser. Pensjon er i detalj et lovfestet anliggende og styres av staten gjennom lovgivning. Slik bør det være for å ivareta nødvendig sikkerhet og forutsigbarhet. Dette innebærer imidlertid ikke at de eldres interesser er uttømt. Tvert imot skal de eldre ha en hørbar stemme i de demokratiske prosesser. Dagens ordninger ivaretar dette i begrenset grad. Forslaget med å etablere en arena hvor pensjonistene møter Regjeringen, for å ta opp forhold som opptar de eldre, støttes.

God jul og godt nytt år!

Det er en forunderlig tid vi lever i! Jeg håper dere alle er friske, og ønsker dere en fin førjulstid, og alt godt for julen og det nye året.

Nestleder FSF:

Informasjon om fremtidsfullmakt. Det kommer frem av vergemålsloven § 78 hva en fremtidsfullmakt er.

Bestemmelsen lyder:

«En fremtidsfullmakt er en fullmakt til én eller flere personer om å representere fullmaktsgiveren etter at fullmaktsgiveren på grunn av sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helbred ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser innen de områdene som omfattes av fullmakten.»

Så lenge du er klar i hodet og har det vi kaller samtykkekompetanse, kan du gi ordinære fullmakter til personer du stoler på. Dette endrer seg dersom du blir dement. Da trenger du hjelp. Fylkesmannen er vergemålsmyndighet og oppnevner verge for den som trenger det.

En fremtidsfullmakt er et privat alternativ til offentlig verge. Det er som regel fastlegen som foretar vurderingen om du er «klar i hodet» eller ikke. Ved å opprette en fremtidsfullmakt kan du selv bestemme hvem som skal styre din privatøkonomi og hvordan det skal gjøres, dersom du skulle komme i en situasjon hvor du selv ikke kan gjøre det. Det gjelder samme formkrav til en fremtidsfullmakt som ved et testamente og opprettelsen av en fremtidsfullmakt må selvsagt gjøres mens en er åndsfrisk. Både den som oppretter fremtidsfullmakten (fullmaktsgiveren) og den som blir oppnevnt til fremtidsfullmektig må være myndig, altså over 18 år. Den fremtidsfullmektige må ikke være under vergemål selv. Det kan være lurt å utpeke flere alternativer. Dersom den første ikke kan, trer nummer to inn osv. Du bør selvsagt snakke med den som skal være fremtidsfullmektig, selv om det ikke er noe krav i loven. I tillegg bør den som påtar seg denne jobben gjøre det av frivillighet. Med andre ord ikke noe tvang.

Les mer om fremtidsfullmakt på vår hjemmeside <https://forsvaretsseniorforbund.no/faglig/dokumentmater/>.

Nytt fra Forbundskontoret forts.

Informasjons- og kommunikasjonsleder/Virksomhetskontroller

Vi minner om vervekampanjen som er i gang ut året 2020. Vi minner også om at kontingenten til forbundet denne perioden er kun på kr. 50,- (+eventuell lokal kontingent).

I januar 2021 vil det bli trukket fire vervepremier, 2 gavekort av kr. 1.000,- blant ververne og 2 gavekort av kr. 500,- blant de som verves.

Vi oppfordrer ververne i FSF til å ta en titt på vår hjemmeside (forsvarets seniorforbund.no under fanen «bli medlem») på internett. Der finner dere de vervepremiene dere kan velge mellom basert på de poengene den enkelte har opparbeidet seg. Poengoversikten er distribuert til alle som har vervet.

Det er også muligheter for å ta kontakt med Heidi, så får dere poengsaldoen deres opplyst.

Vervepremiene bestilles av forbundskontoret og blir sendt direkte til dere.

Avdelinger i FSF som har behov for opplæring og bibehold av kompetanse på data/internett osv., anbefales å ta kontakt med seniornett.no. Disse har kontorer over hele Norge og er dyktige på kursing av seniorer, samt at de samarbeider med forskjellige kommuner om utdanning av eldre. Du kan bli medlem av Seniornett mot en kontingent på kr 350,- pr år.

Kontaktinformasjon til forbundskontoret:

Leder Jan Erik Thoresen, mobil 488 97 060,
e-post jet@fk.fsforb.no

Nestleder Per Anders Volden, mobil 483 58 035,
e-post pavo@fk.fsforb.no

Virksomhetskontroller, og informasjons- og kommunikasjonsleder

Heidi Hovdahl Gaustad, mobil 452 43 560,
e-post heidi@fk.fsforb.no

Sekretariatsleder Iren Isfeldt, mobil 926 03 257,
e-post iren@fk.fsforb.no

Avdeling Bjerkvik på tur til Helgeland

FSF avdeling Bjerkvik prøver å ta en lengre busstur hver sommer. I år ble dette naturlig nok utsatt, og det var usikkert om det kunne bli noen tur. Men etter mye avveining for og i mot kunne vi endelig starte turen 31. august. Da var det klarert med overnatting og bespisning underveis, og vi var klare for en tur. Vår faste turoperatør ordna alt. Noe forfall ble det, men med 20 stk på bussen var det god plass, og her ble smitteverntiltak godt ivarettatt.

Det ble noen startproblemer, som venting ved stengt tunell og mer venting pga innstilt ferge. E6 i Nord-Norge kan være et eventyr! Dette ble imidlertid ganske fort glemt. Vi hadde lunsjstopp på Kobbelv Vertshus, og en god rast på Storjord i Saltdalen. Ellers fikk vi beundra mye ny vei, spesielt flott var det gjennom Dunderlandsdalen. Vel framme i Mo i Rana – noe forsinka - sjekka vi inn på Meyergården hotell og fikk vi et aldeles utsøkt måltid; supermør reinsdyrskank!

Neste dag opprant med strålende vær. Da gikk turen til Sandnessjøen, der vi besøkte krigskirke-gården på Tjøtta, og Alstadhaug. Vi hadde stopp ved den flotte Helgelandsbrua, og beundra De syv søstre. Her ble det også tid til en liten shoppingrunde for de «trengende», før vi sjekka inn på Syv søstre hotell.

Vi fortsatte sørover langs Kystriksveien neste dag, og vi fikk med oss to fergeturer før vi ankom Brønnøysund. Fantastiske Helgeland viste seg fra sin aller beste side, og det var fint å nyte utsikten fra fergene. I Brønnøysund tok vi en rundtur og så bl a Torghatten. Vi spiste herlig fiskesuppe til lunsj før vi satte kursen tilbake til Mo, da langs en annen, mindre vei. Mindre trafikkert også, men veldig svingete. Vel inne på E6 gikk det noe bedre, men det er gammel og svingete vei, som trenger opprustning. Og etterhvert oppdaga vi at vi kjørte ved siden av en ny E6, som så helt ferdig ut. Og utrolig nok ble åpnet dagen etter!

Det ble ei ny natt på Meyergården før vi tok fatt på siste etappe hjemover. Samme stoppested som på sørtur, men en lengre stopp i finværet på Kobbelv. Her kunne vi lese på informative skilt om utbygginga av kraftverket. Og vi kom heim til Ofoten i en nydelig solnedgang!

Takk til alle for en trivelig tur, og takk for turen til Jan Erik og Aud; for god service, gode historier og mye informasjon underveis. Ingen ble syke - godt jobba!

*Av Esther Fedreheim
Foto: Oddmar Fedreheim*

MEDLEMSFORDELER

CityMaid Hjemmeservice AS

Forsvarets seniorforbund har inngått en rammeavtale med CityMaid Hjemmeservice som foretrukket leverandør av renhold til våre medlemmer i Sør Norge.

Ta direkte kontakt med CityMaid Hjemmeservice:
Oslo, Akershus, Østfold, Drammen: Tlf. 48 31 58 60
Bergen m/omegn: Tlf. 48 31 58 62
Stavanger m/omegn: Tlf. 48 31 58 64
Ved bestilling oppgi kode FSF2018

Nordic Choice Hotels

Nordic Choice Commercial Service AS (NCCS) og Forsvarets seniorforbund har inngått en avtale hvor NCCS er valgt som hovedsamarbeidspartner for hotelltjenester.

Rabattsatser på 10% og 12% på hotellets ordinære prisnivå på ca 200 hoteller i Norge, Sverige, Danmark og Baltikum
Reservasjon via www.choice.no eller tlf. nr. 22 33 42 00.

Abonnement på tidsskriftet kapital

Forsvarets seniorforbunds medlemmer tilbys 1 eller 2 års abonnement på bladet Kapital med 50% avslag i forhold til regulær pris.

Bestilling via e-mail til abo@kapital.no eller tlf. nr. 23 33 91 50

Bruk dine medlemsfordeler!

Akseess & Daylight as

Firmaet tilbyr profileringsartikler mm.

Se info på www.adprofil.no eller ta kontakt på tlf. 64 98 05 10.

Montér

Montér. Leverandør av byggvarer mm.

Rabatter for Forsvarets seniorforbunds medlemmer.

FSF medlemmer som kan dokumentere medlemskap, gis rabatt når de handler i Montér sine butikker. Rabatten er forskjellig fra varegruppe til varegruppe og gjelder kun ved kontant salg.

Ved større innkjøp oppnås spesialpris etter avtale med butikksjefen i hvert enkelt tilfelle. Oppgi kundenummer 103001084.

DekkTeam

Rabatter for FSF medlemmer på dekk, felger, kjettinger, batterier og dekkhotell.

Flere detaljer og priser, se Medlemsfordeler på FSF hjemmeside.

For mer info om DekkTeam, avdelinger og utsalgssteder se: www.dekkteam.no, eller ring 80033558.

Solgruppen

Reisearrangør Solgruppen har over 22 års erfaring.

Reiseglede - trygghet - trivsel og fellesskap.

Nå får du 5% rabatt på ordinær pris når du er medlem av FSF.

Rabatten kan ikke kombineres med andre rabatter.

Les mer på www.solgruppen.no eller ring 73 53 50 12.

Mekonomen

Mekonomen

Det gis 30% rabatt på veiledende priser i våre butikker.

Medlemmet må oppgi kontonummer 405710 eller Forsvarets seniorforbund. På forespørsel må medlemskort forevises.

Kontoen kan brukes i alle butikker i Norge. Kun kontant oppgjør/kontantkort. Kredittkort kan IKKE benyttes.

Du kan også lese mer om dine medlemsfordeler på vår hjemmeside; www.forsvaretsseniorforbund.no

FORSVARETS SENIORFORBUND

er forsvareren og møteplassen for deg som senior fra Forsvaret og forsvarsinteresserte seniorer.

DETTE ER VI:

Forsvarets seniorforbund (FSF) er en uavhengig medlemsorganisasjon for alle med tilknytning til Forsvaret. Vi er en rådgiver på pensjon for Forsvarssjefen.

Som samfunnsaktør forsvarer vi eldres interesser generelt og våre medlemmers pensjonsrettigheter spesielt. Vi samarbeider tett med Statens Pensjonskasse.

Som seniororganisasjon kan vi bedre enn noen koble kunnskap om Forsvaret, innsikt i forsvarspersonells situasjon og kjennskap til statspensjon.

- Vi har medlemmer fra hele forsvarssektoren, med både sivile og militære seniorer.
- Vi har lokale avdelinger rundt om i landet, med sosiale møter og faglig informasjon.

DETTE VIL VI:

FSF vil fremme medlemmens kår og påvirke statens seniorpolitikk

Vi aksepterer ikke at seniorer fratas opparbeidede pensjonsrettigheter, og kjemper for en forutsigbar pensjon og en verdig alderdom.

Vi ønsker flere seniorer inn i styrende organer for å redusere et demokratisk underskudd, og påvirke myndighetene på vegne av medlemmene.

Vi vil oppheve aldersgrensene i arbeidslivet for å unngå at noen tvinges ut i pensjonisttilværelse, og forhindre at pensjonens realverdi svekkes.

DETTE GJØR VI SENTRALT:

Sentralt er FSF en forsvarer av medlemmenes rettigheter

FSF forsvarer medlemmenes rettigheter bl.a. gjennom drøftinger med myndighetene.

FSF påvirker seniorers interesser bl.a. gjennom statsbudsjettet og trygdeoppgjøret.

FSF deltar i politiske debatter og prosesser sentralt og lokalt, inkl. deltakelse i eldreråd.

- Vi samarbeider nært med Statens Pensjonskasse (SPK).
- Vi deltar med orienteringer på Forsvarets seniorkurs.

DETTE GJØR VI LOKALT:

Lokalt er FSF en møteplass for samvær i avdelingene

FSF samler forsvarsseniorene og gamle kolleger til sosialt fellesskap i lokalavdelingene.

FSF arrangerer en rekke aktiviteter lokalt, inkl. foredrag og reiser i inn- og utland.

FSF oppdaterer medlemmene på forsvar og pensjon, og formidler kontakt for rådgiving

- Vi tilbyr sosial aktivitet og faglig støtte til medlemmene.
- Vi arbeider for å styrke Forsvarets stilling i samfunnet.

DETTE FÅR DU:

Du skal bli medlem fordi det lønner seg!

Du blir del av den største seniororganisasjon i staten – og bidrar til felles styrke.

Du blir medlem av en lokal avdeling – og tar del i fellesskapet og sosialt samvær.

Du nyter godt av vår påvirkning av myndighetene og forsvar av dine rettigheter.

Du nyter godt av våre kontakter, og oppdatert informasjon om pensjonsspørsmål.

Du nyter godt av vår ekspertise, og kan få individuell veiledning i pensjon og arv.

Du får vårt medlemsblad fire ganger i året – og -fordeler fra flere leverandører.

- Du kan utnytte vår ekspertise og fra Statens Pensjonskasse.
- Du kan opprettholde kontakt med kolleger, og få et nettverk.

Forbundet for alle seniorer som har eller har hatt tilknytning til Forsvaret

FSF - Agder

Leder Kjell A. Ingebrigtsen
Vigvollåsen 12/37
4635 Kristiansand S
979 80 439
agder@fsforb.no

FSF - Andøy

Leder Hilgunn Kristiansen
Haugnesveien 24
8480 Andenes
970 43 249
andoe@fsforb.no

FSF - Bergen

Leder Lars Terje Sætre
Vatnaneset 23
5174 Mathopen
55500104/911 84 348
bergen@fsforb.no

FSF - Bjerkvik

Leder Jan Lundli
Vassdalsveien 425
8530 Bjerkvik
412 73 564
bjerkvik@fsforb.no

FSF - Bodø

Leder Kjell Magne Lutnes
Parkveien 55, H0402
8005 Bodø
900 96 826
bodoe@fsforb.no

FSF - Drammen

Leder Eirik Davidsen
Krystallveien 31
3478 Nærnes
930 16 971
drammen@fsforb.no

FSF - Elverum

Leder Hans Harviken
Blåbærveien 31
2409 Elverum
917 38 695
elverum@fsforb.no

FSF - Fredrikstad (legges ned)

Leder Jan Henning von
Hafenbrädl
Lundegårdsvei 53 A
1710 Sarpsborg
69703707/917 48 705
fredrikstad@fsforb.no

FSF - Gardermoen

Leder Steinar O. Brekke
Såveien 15
2050 Jessheim
971 52 400
gardermoen@fsforb.no

FSF - Halden/Sarpsborg

Leder Bjørnar Nyborg
Balders vei 20
1751 Halden
476 15 020
haldensarpsborg@fsforb.no

FSF - Hamar

Leder Nora Julie Wilken
Bispegata 3 A
2315 Hamar
480 21 052
hamar@fsforb.no

FSF - Harstad

Leder Erling Solheim
Skarveien 22 C
9406 Harstad
959 31 002
harstad@fsforb.no

FSF - Haslemoen

Leder Jan Tore Olsrud
Gistivegen 360
2436 Våler i Solør
992 22 014
haslemoen@fsforb.no

FSF - Horten

Leder Trond Nauf
Løkkegata 23
3183 Horten
930 96 902
horten@fsforb.no

FSF - Indre Troms

Leder Øystein Figenschau
Bakkeveien 26
9360 Bardu
77181486/950 36 259
indretroms@fsforb.no

FSF - Ingeniørvaapnet

Leder Ole Sannes
Teglverksvn 8
3517 Hønefoss
414 56 708
ingenioervaapnet@fsforb.no

FSF - Kjeller

Leder Arne K Karlsen
Frydenlundsgate 7 A
2010 Strømmen
63818685/975 45 949
kjeller@fsforb.no

FSF - Kongsberg

Interimsstyre
kongsberg@fsforb.no

FSF - Kongsvinger

Leder Kåre Lødding
Multeveien 1
2209 Kongsvinger
400 34 634
kongsvinger@fsforb.no

FSF - Levanger/Verdal

Leder Einar M Aasen
Leirabekkevegen 3
7604 Levanger
74081896/907 41 852
levangerverdal@fsforb.no

FSF - Lillehammer

Leder Einar Brusveen
Gamle Røislivegen 1
2611 Lillehammer
926 13 304
lillehammer@fsforb.no

FSF - Midt-Troms

Leder Per-Ivar Klingenberg
Utsikten 2
9325 Bardufoss
413 14 221
midtroms@fsforb.no

FSF - Mosjøen

Leder Ragnar Olsen
Mathias Brunsgt 20 C
8657 Mosjøen
906 72 064
mosjoen@fsforb.no

FSF - Oslo

Leder Esben Aass
Anna Rogstadsvei 49
0592 Oslo
480 57 102
oslo@fsforb.no

FSF - Porsanger

Leder Tor Reidar Boland
Neidamaringen 20
9700 Lakselv
920 94 833
porsanger@fsforb.no

FSF - Ringerike/Hole

Leder Jan Egil Lyng
Viksveien 7
3530 Røyse
32158501/905 53 839
ringerikehole@fsforb.no

FSF - Rogaland

Leder Barbro Heløe Frøisland
Joavegen 187
4055 Sola
934 37 672
rogaland@fsforb.no

FSF - Rygge

Leder Nils Tangeland
Parkveien 22
1580 Rygge
69261688/971 36 284
rygge@fsforb.no

FSF - Stavern

Leder Hans Sigurd Iversen
Gunnar R Andersens gt. 133
3259 Stavern
928 27 926
stavern@fsforb.no

FSF - Steinkjer

Leder Roy Corrin Grøttheim
Kanefartsvegen 30
7712 Steinkjer
916 64 224
steinkjer@fsforb.no

FSF - Trondheim

Leder Bjørn Gurihus
Øvre Stavsetsvei 29
7026 Trondheim
908 65 744
trondheim@fsforb.no

FSF - Vesterålen

Leder Per-Erik Eriksen
Vesterålsgate 98
8400 Sortland
76122055/470 14 090
vesteraalen@fsforb.no

FSF - Vestoppland

Leder Tor Kjøberg Munkelien
Nedre Ulven ved 108
2720 Grindvoll
924 59 912
vestoppland@fsforb.no

FSF - Voss

Leder Ole Johan Sanden
Høydalane 17
5705 Voss
478 13 719
voss@fsforb.no

FSF - Værnes

Leder Ole Myrbekk
Værnesgata 15
7503 Stjørdal
900 98 914
vaernes@fsforb.no

FSF - Ørland

Leder Anna Margrete Aune
Maren Juelsgt. 10
7130 Brekstad
456 32 638
oerland@fsforb.no

FSF - Øst Finnmark

Fung. leder Arnt Nystad
Seljehollet 36
9912 Hesseng
995 83 046
oestfinnmark@fsforb.no

FSF - Øvre Romerike

Leder Harald Olav Blakseth
Homlenveien 36
2072 Dal
63952535/416 99 745
oevreromerike@fsforb.no

Oppdatert

11.11.2020

Bli medlem i Forsvarets seniorforbund

INNMELDINGSBLANKETT

Medlem

Etternavn _____ Fornavn _____ Født _____ Mobil _____

E-post _____

Adresse _____ Post nr _____ Sted _____

Ønsket lokalavdeling _____

Signatur* _____

Vi anbefaler at samboer/ektefelle også søker medlemskap:

Etternavn _____ Fornavn _____ Født _____ Mobil _____

E-post _____

Signatur* _____

* Ved min/vår signatur bekrefter jeg/vi at opplysningene er riktige. Jeg/vi samtykker til at de registreres i Forsvarets seniorforbunds medlemsregister. (Se vår hjemmeside for Personvernerklæring.)

Vervet av _____

Som medlem er du tilsluttet forbundets sentralt med lokal tilhørighet i en avdeling.

**Hva koster medlemskapet?
250 kroner per år + lokal kontingent**

Du kan melde deg inn via www.fsforb.no/(bli medlem)

FSF

ER STØRST I STATEN

ER TETT PÅ FORSVARET OG KAN PENSJON

**Les mer om oss på websiden: www.fsforb.no, og møt oss på facebook:
www.facebook.com/forsvaretsseniorforbund/**